MUTUALIAREN GIZARTE ZERBITZUEN KARTA

Lan-istripua jasan duten edo gaixotasun profesionala duten langileentzat eta haien familientzat

Prestazio Berezien Batzordea

2020

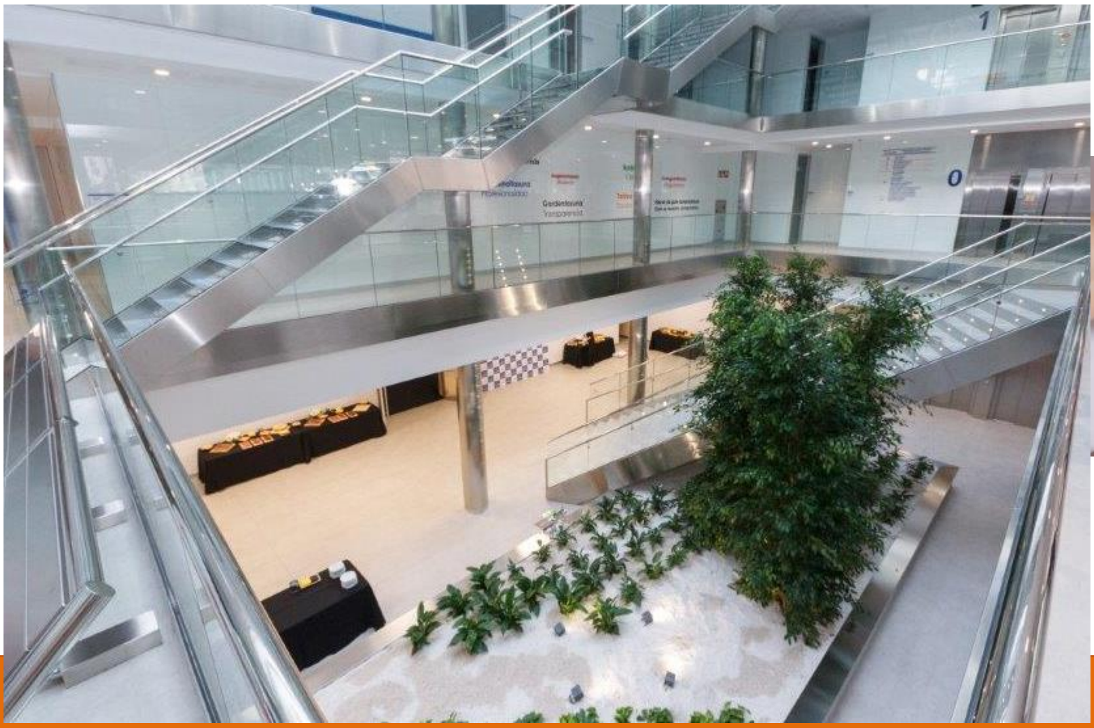

“Besteei gehien laguntzen dietenak dira zoriontsuenak”

Booker T. Washington

AURKIBIDEA

SARRERA 3

Zer dira gizarte laguntzako prestazioak?
Nor izan daiteke prestazio horien onuradun?
Nork aitortzen ditu gizarte laguntza edo onurak?
Nola finantzatzen dira?
Zenbateko laguntza edo onurak dira?
Zer baldintza bete behar dira laguntzak edo onurak eskatzeko?
Nola eska ditzaket gizarte laguntza edo onurak?
Nola kudeatzen dira jasotako eskariak?
Gida honen xedea

1. ERREHABILITAZIOA ETA SUSPERTZEA 7

1.1. Aldi baterako egoitza arreta sozio-sanitarioa 7
1.2. Ospitaleratzeari lotutako gastuetarako laguntza 8
1.3. Protesi eta arautu gabeko laguntza teknikoak 9
1.4. Tratamendu mediko edo terapia ez-arautuetarako laguntza 11

2. LANBIDE-BERRORIENTAZIOA ETA LANPOSTUAREN EGOKITZAPENA 13

2.1. Lanbide Heziketako eta laneratzeko eta gizarteratzeko ikastaroak 12
2.2. Langile autonomoak jarduera egiten duen lokalaren egokitzapena 13

3. EGUNEROKO BIZITZAKO OINARRIZKO JARDUERAK GARATZEKO FUNTSEZKO BALIABIDEAK EGOKITZEKO LAGUNTZAK 14

3.1. Arkitektura oztopoak ezabatzeko laguntza 14
3.2. Etxebizitza egokitua erosteko laguntza 15
3.3. Ibilgailua egokitzea edo ibilgailu egokitua erostea 15
3.4. Etxeko laguntza, eguneroko bizitzako oinarrizko jardueretarako 16
3.5. Informazioaren eta komunikazioaren teknologia berriak eskuratzeko laguntza 18

4.- BESTE PRESTAZIO BATZUK 18

4.1. Heriotzagatiko laguntza 18
4.2. Baliaezintasun handiko egoeran dauden pertsonak zaintzeko prestakuntzarako laguntza 19
4.3. Ohiko etxebizitzaren edukitzari edo gozamenari eusteko laguntza 20

SARRERA

Mutualiaren ikur nagusietakoa da osasunarekiko eta bizi kalitatearekiko konpromiso irmoa. Eta, konpromiso horri loturik, hain zuzen, ahalegin berezia egiten du lan-istripu edo gaixotasun profesional baten ondorioz sortutako premiei erantzun integrala emateko.

Premia edo gabezia horiek ekonomikoak nahiz asistentziazkoak izan daitezke, hain zuzen ere, Gizarte Segurantzako Zerbitzuen eta Prestazioen Zorroan aurreikusita ez dagoen egoera bati aurre egiteko premia sortzen den kasuetan.

Gizarte Zerbitzuen Karta honen bidez, egoera horiei erantzun nahi diegu, arauzkoez haragoko zerbitzu eta laguntzen katalogo osagarri bat eskainiz Mutualiaren babespeko pertsonei nahiz haien familiei, ongizate ekonomiko nahiz fisiko edo psikiko hobea izan dezaten egoera horien kaltedun izanez gero.

Zer dira gizarte laguntzako prestazioak?

Gizarte Segurantzaren arauzko prestazioez bestelako zerbitzu eta laguntza ekonomikoak dira.

Prestazio hauen xedea da lan-istripu edo gaixotasun profesionalek (aurrerantzean, LI/GP) eragindako edo haren ondoriozko premiei erantzutea.

Nor izan daiteke prestazio horien onuradun?

Mutualiaren babespeko langileak, lan-istripua jasan edo gaixotasun profesionalen bat dutenak, baita kontingentzia horien ondoriozko pentsiodunak ere.

Ezkontidea edo izatezko bikotekidea eta seme-alabak. Aurrekorik ezean, bilobak eta, halakorik ez bada, gurasoak. Bi kasuetan, istripua izan duen edo gaixo dagoen pertsonarekin bizikidetza-unitate bat osatzen badute.

Salbuespen gisa, edozein senidek, ezkontidek edo izatezko bikotekidek jaso ahal izango du heriotzagatiko laguntza, baldin eta oinordekotza-eskubideak baditu eta ehorzketa-gastuei aurre egin badie.

Nork aitortzen ditu gizarte laguntza edo onurak?

Prestazio Berezien Batzordeak (aurrerantzean, PBB). Batzorde hori 10 kidek osatuta dago: 5 dira enpresen ordezkariak, Mutualiaren Zuzendaritza Batzordeak izendatuak, eta beste 5, berriz, langileen ordezkariak, sindikatu erakundeek izendatuak.

Oro har, hiru hilean behin egiten du bilera Batzordeak, eta aurkeztutako eskari guztiak aztertzen ditu bilera horietan.

Kasuak banan-banan ebazten dira, eskaria aztertuta. Eskarian, aditzera ematen dira LI/GPk sortutako izatezko egoera eta familia unitatearen egoera ekonomikoa, hau da, gastuei aurre egiteko ezintasuna eta laguntza eskatzeko premia. Eta Batzordeak, kontuan hartuta egoera eta gorabehera horiek guztiak, zenbateko laguntza eman erabakitzen du; eskatutako laguntza osorik nahiz partzialki estal dezake onartutako laguntzak.

Prestazio osagarri horiek, indarrean dagoen araudiaren arabera, behin bakarrik onartuko dira lan-istripu edo eritasun profesional bakoitzeko.

Nola finantzatzen dira?

Gizarte laguntzako funtsaren kargura, zeina elikatzen baita urtez urteko kontuetan mutuak dituen emaitza positiboei esker lortzen den urteko soberakinaz. Lan, Migrazio eta Gizarte Segurantzako ministerioak baimentzen du, urtero, Mutualiak laguntza hauetara bidera dezakeen aurrekontua.

Zenbateko laguntzak edo onurak dira?

Zenbatekoa aldatu egiten da onuradunaren premia-egoeraren arabera, hau da, LI/LGren ondorioz lan-gaitasunean dituen mugak eta gertakizun horren ondorioz familia-unitateak izandako diru-sarreren galera aintzat hartuta. Gainera, onartutako aurrekontu-partidaren zuzkidura edo erabilgarritasuna hartuko da kontuan.

Zer baldintza bete behar dira laguntzak edo onurak eskatzeko?

- Lan-istripua jasan izana edo gaixotasun profesional bat izatea.
- Premia ekonomikoko egoeran egotea, heriotzagatiko laguntzaren osagarri den laguntzari dagokionean izan ezik.
- Gizarte Segurantzaren prestazioek estaltzen ez duten laguntza bat izatea.
- Enpresa edo langile autonomoa LI edo LG gertatutako datan Mutualiaren bazkide izatea edo hari atxikita egotea, kontingentzia profesionalak estaltzeari dagokionez.
- Laguntza edo onura mota bakoitzerako baldintza espezifikoak.
- Gizarte-laguntzako laguntza hauek onartzeko, beharrezkoa da istripuaren edo gaixotasunaren izaera profesionala aitortuta egotea. Egoera hori judizializatuta badago, ebazpen edo epai irmoa beharko da laguntza onartu aurretik.

Nola eska ditzaket gizarte laguntza edo onura hauek?

Eskaria egiteko, gizarte laguntzako prestazioak eskatzeko inprimakia bete behar da (www.mutualia.eus webgunean dago eskuragarri, inprimakien atalean), eta bide hauetakoren batetik aurkeztu:

- ✓ Mutualiaren edozein zentrotan, Prestazio Ekonomikoen Sailarentzat dela zehaztuta.
- ✓ Posta elektroniko bidez: prestacionesespeciales@mutualia.es
- ✓ Fax bidez: 944.042.103 / 945.009.091

Nola kudeatzen dira jasotako eskariak?

Mutualiaren Prestazioen Saila eta sail horretako gizarte langileek harreman iraunkorra dute osasun arloarekin, eta horrek aukera ematen die lan-istripua jasan duten edo gaixotasun profesionala duten pertsonen premia egoerei antzemateko. Gizarte langileak arduratzen dira, hain zuzen ere, eskariak bideratzeaz, erabilgarri dauden baliabideei egokitzeaz eta Prestazio Berezien Batzordearen (PBB) Bileran aztertzeko kasuak aurkezteaz, betiere, Prestazio Berezien Gidak kasu bakoitzerako jasotzen dituen irizpide orokorrak eta baldintzak kontuan hartuta.

Eskariak gizarte-beharraren balorazioaren arabera aztertzen dira, bai eta familia-bizikidetzako unitatearen hileko diru-sarreren gehieneko baremoaren arabera ere (erreferentziatzat hartzen da indarrean dagoen lanbide arteko gutxieneko soldata), Gizarte Segurantzaren Antolamendurako Zuzendaritza Nagusiak prestazio osagarriak aplikatzeko araubidea ezartzen duen 2019ko urriaren 28ko ebazpenean finkatutako irizpideekin bat etorrita.

FAMILIA UNITATEA	Mediku-baja (Aldi baterako ezintasuna) eta Ezintasun iraunkor partziala (1,2 LGS)	Ezintasun iraunkor totala (1,3 LGS)	Ezintasun iraunkor absolutua (1,5 LGS)	Elbarritasun handia (1,8 LGS)
PERTSONA BAT	1.330 €/hilean	1.441 €/hilean	1.663 €/hilean	1.995 €/hilean
BI PERTSONA (+ 1,2 LGS)	2.660 €/hilean	2.771 €/hilean	2.993 €/hilean	3.325 €/hilean
HIRU PERTSONA (+ 1,4 LGS)	2.882 €/hilean	2.993 €/hilean	3.214 €/hilean	3.547 €/hilean
LAU PERTSONA (+ 1,6 LGS)	3.103 €/hilean	3.214 €/hilean	3.436 €/hilean	3.768 €/hilean
BOST PERTSONA (+ 1,8 LGS)	3.325 €/hilean	3.436 €/hilean	3.658 €/hilean	3.990 €/hilean
SEI PERTSONA (+ 2 LGS)	3.547 €/hilean	3.658 €/hilean	3.879 €/hilean	4.212 €/hilean

Gida honen xedea

Gida honen helburua da ezagutzera ematea gizarte-laguntza jaso dezaketen kontzeptuak, zein onuraduni zuzentzen zaizkion, horien finantzaketa eta horiek eskatzeko baldintzak, Gizarte Segurantzaren Antolamenduko Zuzendaritza Nagusiaren 2019ko urriaren 28ko Ebazpenak jasotzen duen gizarte-laguntzako prestazio osagarrien katalogo berriaren arabera, ebazpen horrek ezartzen baitu urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartutako Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginaren 96.1 b) artikuluko prestazio osagarriak aplikatzeko araubidea (2019ko abenduaren 13ko BOE).

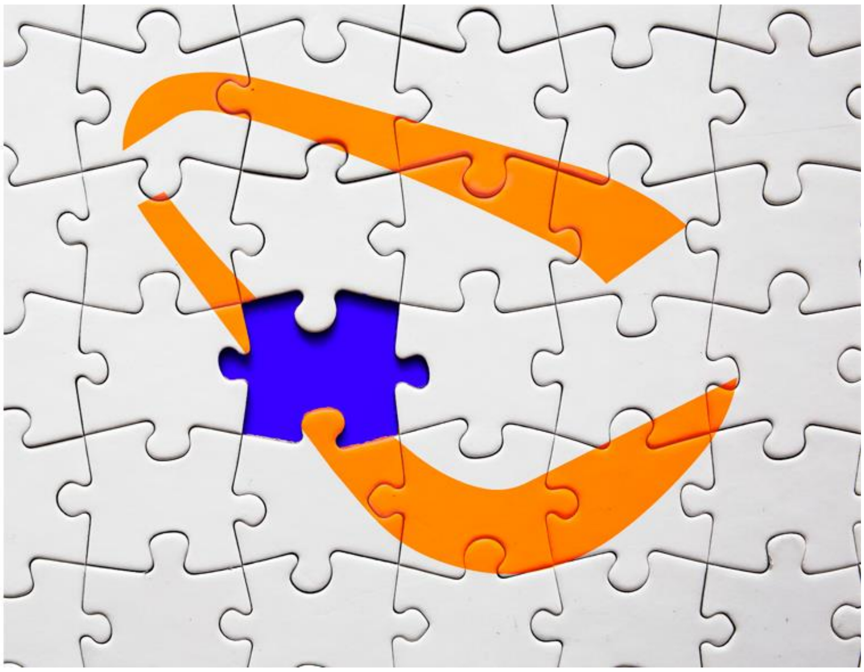

1. ERREHABILITAZIOA ETA SUSPERTZEA

Laguntza hauen bidez, babesa eman nahi zaie langileari eta langileen zuzeneko senitartekoei, lan-istripu edo gaixotasun profesional batek kalte ekonomiko larria edo asistentzia premia espezifiko bat eragiten duen kasuetan.

1.1. Aldi baterako egoitza-arreta soziosanitarioa

1.1.1. Aldi baterako ezintasun-egoeran dauden pertsonak

Laguntza hau zuzenduta dago lesionatutako pertsonei, baldin eta, lan-istripuaren edo laneko gaixotasunaren ondoriozko muga fisiko/psikikoak direla-eta, eta beren ezaugarri sozio-familiarrak direla-eta, ospitale-alta jaso ondoren, ezin badira etxera itzuli, etxearen ezaugarriengatik (oztopo arkitektonikoengatik), ezin dituztelako behar diren zainketak jaso (familia-sarerik ez dutelako edo sareak zainketa horiek emateko gaitasunik ez duelako), edo eguneko zati batean etxeko laguntza aski ez delako, eta, beraz, aldi baterako egoitza batean sartu behar badute, arreta pertsonaleko beharrak betetzeko, osasun-tratamendu espezializaturik behar izan gabe.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Lan-istripu edo gaixotasun profesionalagatik Aldi Baterako Ezintasun egoeran egotea.
- Medikuak adieraztea hirugarren baten laguntza beharrezkoa dela eguneroko bizitzako oinarrizko jardueretarako (elikatu, garbitu, batetik bestera joan, etab.), gaixoak aldi baterako ezintasuna eragiten dioten mugak dituelako; orobat adierazi beharko du medikuak mendekotasun horrek zenbat iraungo duen.
- Familiaren egoerari buruzko gizarte-txostena, familiaren euskarri sozio-familiarrik ez dagoela, nahikoa ez dela edo desegokia dela baieztatzeko, eta, halaber, etxebizitza lesionatutako pertsona etxean zaintzeko desegokia dela berresteko.
- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.
- Egoitzako aldi baterako egonaldiak ez du tratamendu medikoaren parte izan behar.

1.1.2. Ezgaitasun handia duen pertsonak aldi bateko egonaldia egitea egoitza batean

Laguntza honen bidez, Ezgaitasun Handiko pentsiodunen arretarako aldi bateko egoitza zerbitzuaren kostua estaltzen da, eta pentsiodun horien zaintzaileen (senitartekoaren edo bizikidetzaz baliokidearen) bizi kalitatea hobetzea du xede.

Laguntzaren helburua da, hain zuzen ere, atsedenaldia ematea zaintzaileei, baita lesioa duen pertsonari behar duen arreta ematea eragozten duten ezusteko familia egoera jakin batzuei erantzutea ere (zaintzailea erietxeratzea, familia arrazoiengatiko ezusteko bidaia, etab.).

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.
- Lan-istripu edo gaixotasun profesionalagatiko Ezgaitasun Handiko pentsioduna izatea.
- Aldi batez egoitza batean sartzeak ez du izan behar Mutualiak eman beharreko osasun tratamenduaren parte.
- Arreta ematen dion Mutualiako medikuaren mediku agindua izatea.
- Gizarte txostena, zeinetan aditzera ematen baita ezgaitasun handiko pertsonari aldi batez arreta ematea eragozten dion zaintzailearen premia espezifikoa.

1.2. Laguntzaileen joan-etorrien gastuei aurre egiteko laguntza

Laguntza honen bidez, laguntzaileen garraio, ostatu eta mantenu gastuei aurre egiten zaie, medikuaren irizpideen arabera laguntza eskatzen duten kontingentzia profesionaletan (LI/GP).

Ospitaleratutako pertsonaren beraren kasuan, Gizarte Segurantzaren babes-ekintzan sartzen ez diren gastuak ordainduko lirateke (aparkalekua, autobidea...).

Laguntzaileak izanez gero, laguntzak garraio-, mantenu- eta ostatu-gastuak konpentsatuko ditu, "laguntzaren zenbatekoa" atalean adierazitako moduan.

Laguntzailetzat hartuko da lesioa duen langileak joan-etorrietan edo erietxeko egonaldian nahiz Mutualiako asistentzia zentroetako edo beste zentro itundu batzuetako mediku kontsultetara joatean laguntzen dion pertsona, baldin eta entitate honen Mediku Zerbitzuak bere laguntza premiazkoa dela adierazi badu.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Mediku arduradunaren agindua, non berariaz esaten baita lesioa duen pertsonak laguntzailea behar duela.
- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.
- Itzultzeko eskatutako gastu bakoitzaren fakturak edo egiaztagiriak izatea.

Laguntzaren zenbatekoa

- Garraio gastuak: erabilitako garraiobidearen araberako zenbatekoa. Norberaren ibilgailua erabiliz gero, 0,19 €/Km, eta gastu gehigarriak, hala nola TAO, aparkalekua, autobidea eta abar.
- Ostatu gastuak: banan-banan aztertuko dira kasuak eta zenbatekoak.
- Mantenu gastuak: mantenu erdia, 26,67 €/eguneko; mantenu osoa, 53,34 €/eguneko.

1.3. Protesi berezietarako laguntzak eta arautu gabeko laguntza teknikoak.

Gaitasunak murriztuta dituen pertsonen ahalmenei eusten laguntzeko edo/eta horien zaintzaileen lanak eta etxeko arreta errazteko objektu, produktu edo zerbitzuak dira. Atal honetan sartzen dira, halaber, pertsonarteko harremanak eta familia ingurunearekiko harremanak hobetzeko edo egokitzeko laguntza teknikoak.

Osasun Sistema Nazionaleko Zerbitzu Komunen Zorroak, zeina arautzen baitute 1030/2006 Errege Dekretuak eta hura garatzen duen araudiak, laguntza teknikoen katalogo bat ezartzen du, Osasun Sistemak zuzenean finantzatutako laguntzek osatua. Lan-istripu edo gaixotasun profesionala den kasuetan, laguntza eskatzen duen pertsonaren kontingentzia profesionalak estaltzeko ardura duen entitateari dagokio laguntzak ematea.

1.3.1. Arautu gabeko laguntza teknikoak, ibilgailu eta altzari bereziak.

Katalogo honetan eskaintzen diren laguntza teknikoak, beraz, zorro horretan aurreikusitakoen osagarri dira; honako hauek biltzen ditu: gurpil aulki elektrikoa, eskarak saihesteko koltxoia, ohe kliniko artikulatu elektrikoa, garabi elektriko arnesduna, bainuontzi edo/eta dutxarako aulkia, tokialdatzeko ohola, eskaileretarako beldar katea, elikatzeko eta etxeko lanetarako lagungarriak, baita jarduera jakin batzuk egiteko laguntza espezifikoak ere (esaterako, kirolerako gurpil aulki bereziak, handbikeak, etxean gimnasia pasiboa edo aktiboa egiteko tresnak, etab.).

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Lan-istripu edo gaixotasun profesionalaren ondorioz muga funtzionalak izatea eguneroko bizitzako oinarrizko jardueretarako, eta komenigarria izatea muga horiei aurre egiteko eskatutako laguntza teknikoa erabiltzea, iraunkorki nahiz aldi batez.
- Laguntza teknikoa ez egotea 1030/2006 Errege Dekretuaren arabera Gizarte Segurantzaren prestazioetan sartuta.
- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.
- Arreta ematen dion Mutualiako medikuaren mediku agindua izatea.

1.3.2. Protesi bereziak

Osasun Sistema Nazionaleko Zerbitzu Komunen Zorroak, zeina arautzen baitute 1030/2006 Errege Dekretuak eta hura garatzen duen araudiak, protesietarako laguntzen katalogo bat ezartzen du, Osasun Sistemak zuzenean finantzatutako laguntzek osatua. Lan-istripu edo gaixotasun profesionalaren ondorioz protesirik behar izanez gero, laguntza eskatzen duen pertsonaren kontingentzia profesionalak estaltzeko ardura duen entitateari dagokio laguntzak ematea.

Zerbitzu Komunen Zorroak estaltzen ez dituen protesi berezietarako laguntza hauek barne hartzen dituzte, esate baterako, izaera estetikokoak edo kirol jardueretarakoak.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Lan-istripu edo gaixotasun profesionalaren ondorioz pertsonaren mugikortasun funtzionalari eragiten dioten arrastoak egiaztatzea, eta arrasto horien arabera komenigarria izatea eskatzailearen egoera fisiko edo/eta psikikoa hobetzeko protesi berezia erabiltzea.
- Ez agertzea 1030/2006 Errege Dekretuan asistentzia sanitarioko prestazio gisa.
- Mediku arduradunaren agindua, non berariaz aipatzen baita eskatzailearen premiei egokitutako protesi berezien egokitasuna.
- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.

1.4. Tratamendu mediko edo terapia ez-arautuetarako laguntza

Lesio batzuen aurrean sortzen den egoera psikofisikoak mutualitate laguntzaileak bete behar dituen sendaketa-tratamendu arrunten parte ez diren tratamenduak edo terapiak erabiltzea eska dezake (adibidez: kirola, desgaitasuna duten pertsonentzako terapia espezifikoak, tratamendu psikologiko espezifikoak …).

Laguntza horren xedea da mutualitateko medikuek gomendatutako edozein tratamendu edo terapia ez-arrunten kostua ordaintzea, betiere lanbide-istripu edo -gaixotasun baten lesioek edo ondorioek eragindako egoera psikofisikoa hobetzea bada helburua.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Mediku arduradunaren agindua, non berariaz esaten baita lesioa duen pertsonak laguntzailea behar duela.

- Ez agertzea 1030/2006 Errege Dekretuan asistentzia sanitarioko prestazio gisa.

- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.

2. LANBIDE-BERRORIENTAZIOA ETA LANPOSTUAREN EGOKITZAPENA

2.1. Lanbide Heziketako eta laneratzeko eta gizarteratzeko ikastaroak

Lan-istripu bat edo gaixotasun profesional bat eduki izanaren ondorioetako bat enplegua galtzea izan daiteke; are gehiago, lanbideko kontingentzien ondoriozko ezintasun iraunkorra eta osoa onartzen denean eta, ondorioz, aurreko lan-harremana amaitzen denean. Egoera horietan, errehabilitazio-prozesuaren barruan, egokia izan daiteke pertsonak berregokitze profesionala planteatzea, lan-jarduera bat berrabiarazteko.

Lanbide-berrorientazio hori errazago egiteko, prestazio honen bidez, ordaindu nahi dira lanbide-istripu edo gaixotasun baten ondorioz lanpostua galdu duten langileen prestakuntza hobetzeko lanbide-prestakuntzako ikastaroek eragindako gastuak eta, orobat, gizarteratzeko eta laneratzeko gastuak, lanbide-heziketa garatzeko bekak ematea barnean hartuta.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Laneko istripuaren edo gaixotasun profesionalaren ondoriozko lesioak sendatzeko iraupen luzeko baja medikoa behar izan bada, edo ondorio funtzionalak eragin badizkiote bere lanpostuan, istripua edo eritasuna izan aurretik.
- Ez egotea lan egoera aktiboan.
- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.
- Terapia okupazionaletarako laguntza eskatuz gero, txosten bat, zeinetan zehaztuko baita terapiaren edukia eta zer aplikazio duen tratatutako pertsonaren ahalmen fisiko edo psikikoak hobetzeari edo ahalmen horiei eusteari begira.
- Gizarte-txostena, egoera sozioekonomikoa eta familiakoa, berariazko beharra eta interesdunak eskatutako prestakuntzaren egokitasuna baloratuko dituena.

2.2. Langile autonomoak jarduera egiten duen lokalaren egokitzapena

Lesio iraunkorren ondorioek pertsonen mugikortasuna murriztu dezakete. Kasu horietan, lan- edo lanbide-jarduerari berriro ekitea oso konplexua izan daiteke, gerta daitekeelako pertsona hori lanean ari den lokala prestatuta ez egotea egoera berri horietarako.

Laguntza honen xedea da aldaketak egitea jarduerak egiten diren lekuan eta sarbideetan, autonomia pertsonal handiagoa izateko eta negozioak hobeki funtzionatzeko. Besteak beste, honako hauek sartzen dira:

- Lokala egokitzea (komunerako hesiak kentzea, ateen tamaina handitzea...).
- Lokalaren barruan edo bertara sartzeko sarbideetan dauden eskailera azpiko aulkiak.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Laneko istripuaren edo gaixotasun profesionalaren ondorioz ezintasun iraunkor eta oso gisa kalifikatutako ondorioak dituen lesioa (edo lesioak) izatea, mugikortasunari eragiten diotenak eta lokala eskatzailearen egoera fisikora eta/edo psikikora egokitzeko beharra dakartenak; hau da, beharrizan-egoera zehatz bat izatea.
- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.
- Egokitzapena egiten den lokalak jardueraren helbidea izan behar du, zerga-ondorioetarako.
- Mutualiako medikuaren edo gizarte-zerbitzuen txostena, egokitzapenaren beharra berariaz adierazten duena.
- Lokalaren edo egokitu beharreko sarbideen abiapuntuko egoeraren argazkiak eta egokitzeko eskaera zehatzari buruzko obra-aurrekontuak (oztopoak ezabatzeari edo egokitzeari dagozkion partidak soilik).
- Beharrizan ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.
- Etxebizitzako elementu bakoitza behin bakarrik egokituko da, eta obra bukatutakoan argazkiak aurkeztuko dira.

Laguntzaren zenbatekoa

Oro har, 18.000 euroko gehieneko zenbatekoa dago laguntza hauetarako ezarrita, baina premia espezifikoak eta eskari atxikiak aztertuko dira.

3. EGUNEROKO BIZITZAKO OINARRIZKO JARDUERAK GARATZEKO FUNTSEZKO BALIABIDEAK EGOKITZEKO LAGUNTZAK

Atal honetan, lesioa duen pertsonak gaitasun funtzionalari eragiten dioten arrastoak jasaten dituen kasuetan haren autonomia sustatzera bideratutako zenbait laguntza zehazten dira.

3.1 . Arkitektura oztopoak ezabatzeko laguntza

Lesioen arrasto iraunkorrek pertsonen mugikortasuna murriztu ohi dute, maiz; kasu horietan, oso konplexuak gerta daitezke eguneroko bizitzako oinarrizko jarduerak nahiz jarduera instrumentalak, etxebizitza gehienak ez baitaude egoera horietarako egokituta.

Laguntza honen bidez, bada, etxebizitzan eta sarbideetan egin beharreko aldaketak estali nahi dira, lesioa duen pertsonaren autonomia areagotzeko eta zaintzaileak arreta hobea eman ahal izateko. Honako laguntza hauek sartzen dira atal honetan, adibide modura:

- Etxebizitza (sukaldea, komuna, ateen neurria…) eta garajea egokitzea.
- Etxebizitzaren barruan edo haren sarbideetan eskailerak igotzeko aulkiak.
- Etxebizitzako sarbideetarako arrapalak.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Laneko istripuaren edo gaixotasun profesionalaren ondorioz, ezintasun iraunkor eta oso gisa edo goragoko gradu batean kalifikatutako ondorio iraunkorrekin lesioa (edo lesioak) izatea.
- Lan-istripu edo gaixotasun profesionalaren ondorioz arrasto edo lesio iraunkorrak izanik, etxebizitza eskatzailearen egoera fisiko edo/eta psikikoari eta zaintzailearen premiei (ezbeharra jasan duenaren senitartekoa edo baliokidea) egokitu behar izatea, baldin eta premiazkoa bada; hau da, premia egoera zehatza egonez gero.
- Egokitutako etxebizitza izatea lesioa duen pertsonaren ohiko etxebizitza.
- Mediku arduradunaren agindua, non berariaz esaten baita beharrezkoa dela etxebizitza egokitzea.
- Egokitu beharreko etxebizitzaren edo sarbideen abiapuntuko egoeraren argazkiak, eta egokitzapen eskari zehatzari dagozkion aurrekontuak (oztopoak ezabatzeari edo egokitzapenari hertsiki lotuak).
- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.
- Etxebizitzako elementu bakoitza behin baino ez da egokituko laguntza hauen kontura eta obra bukatutakoan, argazkiak aurkeztuko dira.

Laguntzaren zenbatekoa

Oro har, 18.000 euroko gehieneko zenbatekoa dago laguntza hauetarako ezarrita, baina premia espezifikoak eta eskari atxikiak aztertuko dira.

3.2. Etxebizitza egokitua erosteko laguntza

Kasu batzuetan, kostu handia izan dezakete ohiko etxebizitza egokitzeak edota oztopo arkitektonikoak kentzeak, ohiko etxebizitza lan-istripu baten edo gaixotasun profesional baten ondorio garrantzitsuak dituen langilearen egoerara egokitzeko. Hori dela eta, aukera pertsonal hobea izan daiteke egokituriko etxebizitza erostea.

Prestazio honen xedea da ezgaitasun handia duen pertsonaren ezaugarri fisikoetara egokitutako etxebizitza bat erosteko kostua ordaintzen laguntzea.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Laneko istripuaren edo gaixotasun profesionalaren ondorioz, ezintasun iraunkor eta oso gisa edo goragoko gradu batean kalifikatutako ondorio iraunkorrekin lesioa (edo lesioak) izatea.

- Lan-istripu edo gaixotasun profesionalaren ondorioz arrasto edo lesio iraunkorrak izanik, etxebizitza eskatzailearen egoera fisiko edo/eta psikikoari eta zaintzailearen premiei (ezbeharra jasan duenaren senitartekoa edo baliokidea) egokitu behar izatea, baldin eta premiazkoa bada; hau da, premia egoera zehatza egonez gero.

- Laguntza jasotzeko, bizi den eskatzailearekin bizi diren zuzeneko ahaideetatik batek ere ez du ohiko etxebizitzaren titulartasunik izango, eta, hala badagokio, egokitu gabeko aurreko etxebizitza saltzearen ondoriozko diru-sarrerak egokitutako etxebizitza berriaren kostua baino txikiagoak izango dira.

- Mediku arduradunaren agindua, non berariaz esaten baita beharrezkoa dela etxebizitza egokitzea.

- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.

Laguntzaren zenbatekoa

Oro har, 18.000 euroko gehieneko zenbatekoa dago laguntza hauetarako ezarrita, baina premia espezifikoak eta eskari atxikiak aztertuko dira.

Etxebizitza egokitua erosteari dagokionez, baldintza izango da ohiko etxebizitzaren titulartasuna ez izatea zuzeneko senitartekoek, eta, hala dagokionean, egokitu gabeko etxebizitza saltzetik eratorritako diru sarrerak txikiagoak izatea etxebizitza egokitu berriaren kostua baino.

3.3. Ibilgailua egokitzea edo ibilgailu egokitua erostea

Mugikortasunari eragiten dioten lesioak izan arren, kasu batzuetan, lesioak dituen pertsonak bere ibilgailua gidatzen jarraitzeko modua izaten du, ibilgailua pertsona horren egoera fisikoari egokituz gero.

Honelako egokitzapenak izan daitezke gidatzeko behar diren gailu batzuk automatizatzea, haietako baten egoera aldatzea edo segurtasun-neurri gehigarriren bat gehitzea.

Beste kasu batzuetan, berriz, ibilgailua aldatu behar izaten da, pertsona hori ibilgailuan bidaiari gisa sartzeko eta gurpil aulkian garraiatu ahal izateko, eta horrela zaintzailearen lana errazteko.

Laguntza hauek, beraz, ibilgailua premia berrietara egokitzeko dira, edo familia-unitateak lan-istripu edo gaixotasun profesionala baino lehen zuen ibilgailua aldatzeko, alegia, modelo egokitu bat eskuratzeko; azken kasu honetan, laguntzaren bidez, egokitu gabeko ibilgailuaren eredu berarekin ateratzen den diferentzia ekonomikoa ordainduko litzateke.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Eskatzailearen sekuelak ezintasun iraunkor partzial edo oso gisa kalifikatuta egotea.
- Mediku arduradunaren agindua, non berariaz esaten baita beharrezkoa dela ibilgailua egokitzea.
- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.
- Egokitzapenaren aurrekontua eta argazkiak.
- Egokitu beharreko ibilgailua istripua izan duen pertsonarena edo berarekin bizi den senide, ezkontide edo izatezko bikotekidearena izango da.

Laguntzaren zenbatekoa

Oro har, 18.000 euroko gehieneko zenbatekoa dago ezarrita, baina hortik gorako laguntzak behar dituzten premia espezifikoak eta horiei atxikitako eskariak ere aztertuko dira.

Ibilgailu egokitua erosteari dagokionez, laguntza jasotzeko ezinbestekoa izango da eskatzailearen zuzeneko senideetatik inor ez izatea beste ibilgailu egokitu baten titular, eta, hala dagokionean, aurretik ibilgailua edukiz gero hura saltzetik eratorritako diru sarrerak ibilgailu egokitu berriaren kostua baino nabarmen txikiagoak izatea.

3.4. Etxeko laguntza, eguneroko bizitzako oinarrizko jardueretarako

Lan-istripu edo gaixotasun profesional batek eragindako lesioen ondorioz gaitasun funtzional edo/eta kognitiboetan aldi baterako kaltea duten pertsonek hirugarrenen laguntza behar ohi dute, kasu batzuetan, etxean eguneroko bizitzako oinarrizko jarduerak egiteko, beren inguruko pertsonalean arreta hori jasotzerik ez dutela eta. Norberaren zaintzarako (higienea, janztea, elikatzea, transferentziak egitea…), etxeko lanetarako, mugikortasun arazoei aurre egiteko laguntza, etab. sartzen dira atal honetan.

Laguntza honek, kaltedunari arreta ematea, hura ordezkatzea, erietxeko edo mediku alta jasotzeko unean medikuntza irizpideen arabera beharrezkoa badu eguneroko bizitzako oinarrizko jardureretarako aldi baterako laguntza jasotzea. Prestazio honek ezin du iraunkorra izan, ordea; hau da, unean uneko irtenbide modura hartu behar da: istripua edo gaixotasuna jasaten duen pertsonaren kalteen larritasunari eta familia egoera bereziari egokitutako irtenbide modura, hain zuzen.

Enpresa batek ez ezik, lesioa duen pertsonaren konfiantzazko beste pertsona batek eman dezake laguntza hau, baldin eta aldi baterako zaintzaile horrek honako baldintza hauek betetzen baditu:

- Ez edukitzea lehen mailako ahaidetza loturarik (ez izatea ezkontideak, seme-alabak edo gurasoak).
- Ez izatea ohiko helbidea etxebizitza berean.
- Zerbitzua egiteko Gizarte Segurantzaren Diruzaintza Nagusian alta emanda egotea.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Aldi Baterako Ezintasun egoeran egotea, edo laneko istripuaren edo gaixotasun profesionalaren ondorioz ezgaitasun handia duen pertsona bat izatea.
- Ez izatea senitartekoekin moldatzeko modurik; alegia, ez izatea istripua jasan duen edo gaixotasuna duen pertsonari modu naturalean arreta emango dion seniderik (senidea edo izatezko bikotea, bizikidetza-unitateko kideak, bere lanetan aritua edo langabezian, ezgaitasunik gabe).
- Medikuak adieraztea hirugarren baten laguntza beharrezkoa dela eguneroko bizitzako oinarrizko jardueretarako (elikatu, garbitu, batetik bestera joan, etab.), gaixoak aldi baterako ezintasuna eragiten dioten mugak dituelako; orobat adierazi beharko du medikuak mendekotasun horrek zenbat iraungo duen.
- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.

Laguntzaren zenbatekoa

Laguntzaren gehieneko zenbatekoa zerbitzua emateko behar diren egunen arabera ezartzen da.

Astelehenetik ostiralera: 20,28 €/ordu
Larunbat, igande eta jaiegunetan: 25,35 €/ ordu
Gaueko zerbitzuak: 142,5 €/ gau

3.5. Informazioaren eta komunikazioaren teknologia berriak eskuratzeko laguntza.

Sekuelak dituen lesio baten ondoren birgizarteratzean, tratamendu medikoak eta errehabilitaziokoak eskaintzeaz gain, pertsonei laguntza eman behar zaie, beren bizitza lanetik haratago birmoldatzeko aukera emango dieten jarduerak egiteko.

Ildo horretan, Mutualiako Prestazio Batzordeak helburu soziala duen prestazio hau eskaintzen du, bereziki lan istripuaren edo gaixotasun profesionalaren ondoriozko ezintasun iraunkorra aitortuta duten pertsonentzat.

Prestazio honen bidez, zentzumen- edo mugikortasun-aldetik muga garrantzitsuak dituzten pertsonei laguntza eman nahi zaie, ingurunearekiko harremana erraztuko dieten gailu informatikoak erosteko (ordenagailuak, telefono adimendunak, tabletak, eskanerrak, soinu-anplifikadoreak, etxeko domotikarako gailuak, etab.)

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Laneko kontingentzien ondoriozko ezintasun iraunkorra aitortua izatea.
- Zentzumen- edo mugikortasun-muga garrantzitsuak izatea.
- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.
- Mutualiaren medikuaren edo gizarte zerbitzuen preskripzioa, eskatutako gailua dagoen beharrizanerako egokia dela dioena.

Laguntzaren zenbatekoa

Oro har, 18.000 euroko gehieneko zenbatekoa dago laguntza hauetarako ezarrita, baina premia espezifikoak eta eskari atxikiak aztertuko dira.

4. BESTE PRESTAZIO BATZUK

4.1. Heriotzagatiko laguntza

Kontingentzia profesionalen ondorioz hildako langileen ehorzketa gastuak estaltzeko laguntza, barne direla garraio edo aberriratze gastuak, zendutako langilearen senide edo hurbilekoek ordainduak badira.

Heriotzatik eratorritako gastuak ordaindu izana egiaztatzen duen senitartekoari emango zaio laguntza.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Gastuei aurre egin dien senidearen izenean egindako faktura aurkeztea. Senide bat baino gehiago izan badira, eskatzaile bakoitzak ordaindutako zenbatekoaren arabera hainbanatuko da laguntza.
- Ezinbestekoa da ehorzketa gastuak enpresa enplegatzaileak ordaindu ez izana.

Laguntzaren zenbatekoa

Oro har, 5.000 euroko zenbatekoko laguntzak ematen dira

Atzerrian hil eta gorpua aberriratzeko ezohiko gasturik gertatuz gero, modu indibidualizatuan aztertuko da kasua.

4.2. Baliaezintasun handiko egoeran dauden pertsonak zaintzeko prestakuntzarako laguntza

Pertsona batek ondorio larriak izaten dituenean lan-istripu edo gaixotasun profesional baten ondorioz, eta arreta eta zainketa zuzena, jarraitua eta etengabea behar duenean eguneroko bizitzako oinarrizko jarduerak garatzeko.

Gehienetan, zuzeneko senide bat bihurtuko da zaintzaile, eta ohartuko da bere lana ondo egiteko ez dituen eta behar dituen jakintzak edo estrategiak daudela.

Prestazio honen bidez, baliaezintasun handiko egoeran dauden pertsonen zaintzaileei lagundu nahi zaie, pertsona horiek zaindu eta artatzeko prestakuntza-ikastaroak egiten. Ikastaro horien edukiak honako hauek izango dira: segurtasuna eta lehen sorospenak, jarrera-aldaketak eta transferentziak, ezgaitasun handia duen pertsonaren autonomia pertsonala sustatzea, etab.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Laneko kontingentzien ondoriozko baliaezintasun handiko ezintasun iraunkorra aitortua izatea.
- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.
- Ezgaitasun handia duen pertsonarekin bizi diren eta zaintza-lanak egiten dituzten ezkontideak, izatezko bikoteak, seme-alabek, bilobek edo gurasoek osatu behar dute prestakuntza.

4.3. Ohiko etxebizitzaren edukitzari edo gozamenari eusteko laguntza

Pertsona bat laneko istripuaren edo gaixotasun profesionalaren ondoriozko baja medikoan dagoenean, aldi baterako ezintasunaren prestazioa jasotzen hasiko da.

Kasu batzuetan, egoera horren ondorioz, enplegua galduko du edo antzeko ahulezia-egoeraren bat izango da, eta horrek asko zailduko du familia-unitatearen oinarrizko gastuei aurre egiteko aukera, esaterako, alokairuari edo ohiko etxebizitzaren hipoteka-mailegua amortizatzeari.

Laguntza honen bidez, hipoteka-maileguaren kuotaren edo alokairu-gastuen zati bati aurre egin ahal izango zaio, baldin eta, laneko istripuaren edo gaixotasun profesionalaren ondorioz, istripua edo gaixotasuna gertatu eta hurrengo urtean enplegua galtzen bada edo antzeko egoera ahul bat gertatzen bada.

Laguntza aitortzeko baldintzak

- Mutualiaren laneko kontingentzien bajen batez besteko iraupena gainditu duen baja medikoaren prozesua.
- Behar ekonomikoaren egoera egiaztatzea, katalogo honen sarrerako atalean agertzen diren parametroen arabera.
- Eskatzailea lanik gabe edo antzeko egoera ahul batean egotea laguntza aitortzen zaioen egunean. Alokairua izanez gero, ohiko etxebizitza alokatzeko kontratua izatea eskatzailearen edo harekin bizi den ezkontidearen edo izatezko bikotekidearen izenean.

Laguntzaren zenbatekoa

Ordainketa bakarreko laguntza, hain zuzen, oraingo diru-sarreren eta laneko istripua edo gaixotasun profesionala gertatu aurretik jasotzen zuen kopuruaren arteko diferentziala, hilean 650 euroko muga izanda gehienez, hamabi hilabeteko.